Kto jest moim bliźnim?

Miłość, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa • Łk 10:25–37

Myśl przewodnia

Miłosierdzie wyraża się w dostrzeganiu potrzeb i konkretnym działaniu.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Pewien znawca Prawa zapytał Jezusa o życie wieczne. Kiedy padły przykazania miłości Boga i bliźniego, rozmówca dopytywał: „A kto jest moim bliźnim?". Jezus odpowiedział opowieścią.

Na drodze z Jerozolimy do Jerycha napadnięto człowieka. Kapłan i lewita przeszli obok. Tekst nie wyjaśnia ich motywów. Podróżny z Samarii opatrzył rannego, zawiózł go do gospody i zapewnił dalszą pomoc.

Zakończenie jest zaskakujące. Jezus pyta, który z trzech przechodniów okazał się bliźnim poszkodowanemu. Wskazuje w ten sposób, że miłość ma wymiar czynny i przekracza uprzedzenia.

Łk 10:25–37 kończy się pytaniem Jezusa: kto okazał się bliźnim napadniętego? Przed opowiedzeniem historii rozmówca pyta, kogo ma uważać za bliźniego. Jezus zmienia perspektywę — ważne staje się działanie z miłosierdziem. Pomaga Samarytanin, człowiek z grupy objętej uprzedzeniami.

W praktyce można pomóc komuś pominiętemu w zabawie lub wesprzeć kolegę w trudnościach. Jeśli sytuacja jest niebezpieczna, potrzebna jest pomoc dorosłego albo służb ratunkowych.

Cele lekcji

- Przytacza kontekst pytania rozmówcy Jezusa.
- Wskazuje trzy konkretne działania Samarytanina.
- Projektuje bezpieczny sposób pomocy osobie wykluczanej.
- Wskazuje w tekście odpowiedź na pytanie: Co zmienia się między pytaniem rozmówcy a pytaniem Jezusa?

Przebieg zajęć

Pytanie otwierające — 5 min

Zapisz dwa krótkie pytania: „Kto jest moim bliźnim?" i „Kto okazał się bliźnim?". Wyjaśnij, że wrócimy do nich po wysłuchaniu przypowieści. Nie pytaj uczestników o własne sytuacje zagrożenia.

Lektura i opowieść biblijna — 10 min

Zapowiedz tekst: Łk 10:25–37. Rozmówca Jezusa pyta o życie wieczne i o to, kogo ma uważać za bliźniego. Przypowieść kończy się odwróceniem pytania: kto okazał się bliźnim człowiekowi napadniętemu na drodze? Przedstaw historię własnymi słowami; przy najmłodszych odczytaj 1–2 odpowiednie wersety i opowiedz resztę.

Zrozumienie tekstu — 9 min

Wspólnie odtwórzcie zdarzenia z Biblii. Podkreśl centralną myśl: Miłosierdzie wyraża się w dostrzeganiu potrzeb i konkretnym działaniu. Dostosuj język do wieku i wyjaśnij niezrozumiałe słowa.

Ćwiczenie i rozmowa — 12 min

Ćwiczenie: Tabela „Co widzę? Co czuję? Co mogę zrobić?". Przeanalizujcie przypadek nowego ucznia ignorowanego w zabawie; odróżnijcie pomoc od narażania siebie. Zwróć uwagę na prawo do dobrowolnego

udziału.

Wniosek i zadanie rodzinne — 4 min

Na koniec zapytaj: Jak Jezus zmienił pytanie rozmówcy? Przypomnij fragment Łk 10:25–37 i zachęć do rozmowy rodzinnej.

Ćwiczenie uzupełniające

Zapisz oba pytania i porównaj, na czym skupiają uwagę.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Jak Jezus zmienił pytanie rozmówcy?

Z pytania „kto należy do grona moich bliźnich?" przeszedł do pytania o to, kto postąpił jak bliźni.

Dlaczego nie znamy motywów kapłana i lewity?

Szukamy odpowiedzi w podanym fragmencie Biblii, z uwzględnieniem kontekstu.

Co zrobić, gdy potrzebna pomoc przekracza nasze możliwości?

Wniosek powinien być uzasadniony tekstem i uwzględniać bezpieczeństwo oraz godność człowieka.

Co zmienia się między pytaniem rozmówcy a pytaniem Jezusa?

Rozmówca pyta „kto jest moim bliźnim", Jezus pyta, kto się bliźnim okazał.

Pomoce dydaktyczne

• Biblia w przekładzie używanym przez prowadzącego

• karta pracy oznaczona identyfikatorem SM-G3-A-26

• ołówek, kredki lub kartka

• ilustracje lub papierowe rekwizyty do ćwiczenia

Wskazówki biblijne i wychowawcze

• W Łk 10:25–37 pytanie dotyczy bliźniego i praktycznej miłości. Unikaj schematów przedstawiających wszystkie postacie jednej grupy narodowej jako złe. | Uzupełnienie IV: W Łk 10:36 Jezus pyta, kto okazał się bliźnim dla napadniętego. Samarytanin jest postacią przekraczającą społeczne uprzedzenia. Ucz dzieci pomagania z udziałem bezpiecznych dorosłych; nie wymagaj narażania się na niebezpieczeństwo ani kontaktowania się z obcymi w sytuacji zagrożenia.

• Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.

• Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.

• Łk 10:25–29: uczony w Prawie przytacza przykazania miłości Boga i bliźniego. Pytanie o granice pojęcia „bliźni" rozpoczyna przypowieść.

• Łk 10:30–35: kapłan i lewita mijają poszkodowanego, a Samarytanin okazuje mu troskę, organizuje opiekę i ponosi koszt. Tekst nie podaje motywów obu przechodniów — nie wolno ich dopowiadać jako faktów.

• Łk 10:36–37: Jezus pyta, kto stał się bliźnim poszkodowanego. Punkt ciężkości przesuwa się z klasyfikowania ludzi na konkretne działanie miłosierdzia.

• Nie sprowadzaj opowieści do hasła, że dziecko ma bezwarunkowo podchodzić do każdego obcego. Pierwszą mądrą pomocą bywa wezwanie bezpiecznego dorosłego lub służb ratunkowych.

• W dyskusji nie ujawniaj danych osób trzecich. Uczniowie mogą zrezygnować z publicznego wypowiadania się o trudnych doświadczeniach.

• W Łk 10:25–37 pytanie dotyczy bliźniego i praktycznej miłości. Unikaj schematów przedstawiających wszystkie postacie jednej grupy narodowej jako złe.

• Uwagi do interpretacji i bezpieczeństwa: W Łk 10:36 Jezus pyta, kto okazał się bliźnim dla napadniętego. Samarytanin jest postacią przekraczającą społeczne uprzedzenia. Ucz dzieci pomagania z udziałem bezpiecznych dorosłych; nie wymagaj narażania się na niebezpieczeństwo ani kontaktowania się z obcymi w sytuacji zagrożenia.

Kontynuacja w domu

Wymyślcie pomoc odpowiednią do wieku, która chroni także bezpieczeństwo pomagającego.